

MANUEL DE PEDROLO

Visita a la senyora Soler

Edició i pròleg d'Anna Maria Villalonga

f

F O N O L L

JUNEDA, 2022

1a edició: febrer de 2022

© del text: hereus de Manuel de Pedrolo i Molina

© de l'edició del text i el pròleg: Anna Maria Villalonga

© de les característiques d'aquesta edició: Editorial Fonoll

© de les imatges de l'informe de la censura: Archivo General de
la Administración

Disseny de col·lecció: Setanta

Cobertes i maquetació: Núria Mirada (La Mirada Gràfica)

Correcció: Núria G. Caldés i Muntxa Fernández

Impressió: Anfigraf Indústria Gràfica

Editat per:

Editorial Fonoll, SL

C/ Prat de la Riba, 128 · 25430 Juneda

www.editorialfonoll.cat

ISBN: 978-84-124015-6-1

Dipòsit legal: L 4-2022

Advertiment legal:

Està rigorosament prohibida, sense l'autorització dels titulars del *copyright*, la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, incloent-hi la reprografia i el tractament informàtic.

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Diputació de Lleida

**INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCs**

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

CONSELL COMARCAL DE LA SEGARRA

**Ajuntament
de Tàrraga**

Ajuntament de Lleida

Universitat de Lleida

Càtedra *Màrius* Torres
d'Estudis sobre Patrimoni Literari Català

L'esperada visita a la senyora Soler

Quan a la darrera pàgina del llibre *Pedrolo Perillós? Converses amb Manuel de Pedrolo* (Jordi Coca, DOPESA, 1973), Coca pregunta a l'entrevistat: «Què en penses, de Manuel de Pedrolo novel·lista?» i l'al·ludit respon sense titubeig: «Que no té mesura i que escriu com un forassenyat. És un foll», no hi ha dubte que l'escriptor segarrenç s'està definint a la perfecció. I és que Manuel de Pedrolo i Molina (l'Aranyó, 1918-Barcelona, 1990) es caracteritza per una gairebé infinita capacitat creativa. Al llarg de la història de la literatura, no resulta fàcil trobar autors tan prolífics. Fou un excel·lent poeta i un dramaturg singular en el context de la nostra tradició literària, va picar-li l'ullet a la poesia visual, va escriure dietaris, epistolaris, un nombre inacabable de contes i articles i més de setanta novel·les que abasten tots els gèneres. El seu llegat supera les cent vint obres —sempre enteses com un servei al país, a la cultura i a la literatura—, que conformen un corpus únic, modern, innovador i molt crític, encara amb una multitud de racons per explorar.

Les fèrries imposicions de la censura perjudicaren enormement Manuel de Pedrolo, sens dubte l'autor català que patí de manera més rigorosa i continuada la seva persecució. No és estrany si pensem en la voluntat pedroliana de transgredir, d'experimentar, de tractar temes que trenquen barreres en la societat repressiva i closa de la postguerra: la religió, l'erotisme, el sexe explícit, la desinhibició de

la figura femenina, l'homosexualitat, les pulsions humanes sense restriccions, el llenguatge agosarat. I, per descomptat, la crítica política i social exercida des d'una posició d'esquerres i independentista. Com a conseqüència, un dels problemes amb què topem a l'hora d'enfrontar-nos a l'extens corpus pedrol·lià té a veure amb el freqüent decalatge temporal entre l'escriptura de les obres i el moment de la publicació, que la censura denegava repetidament o que tan sols acceptava amb un seguit de supressions que sovint afectaven l'esperit del text. La casuística és molt diversa, però en un nombre important d'obres la quantitat d'anys de diferència resulta molt significativa. La llista d'exemples és esfereïdora. Per posar-ne només un, podem esmentar la tetralogia de *La terra prohibida*, que va haver d'esperar vint anys —de 1957 a 1977— a veure la llum. Val a dir que, per resseguir aquest tema en profunditat, és molt útil l'article d'Anna Moreno-Bedmar intitulat «Pedrolo censurat», inclòs dins *Quaderns pedrol·lians*, núm. 1, publicat a la tardor-hivern de 2008 (pàg. 33-46).

Resulta interessantíssim consultar els informes de lectura delsensors, que ajuden a entendre amb claredat la magnitud de les restriccions i prohibicions. Ara podem sentir-nos satisfets: al final d'aquest pròleg trobareu la reproducció dels documents de l'informe de la novel·la que tenim entre mans, *Visita a la senyora Soler*, la coneixença del qual es converteix en un exercici apassionant. A l'encapçalament ja hi trobem tots els supòsits que la censura condemnava i es proposava d'explorar en cada text:

¿Ataca al dogma? ¿A la moral? ¿A la Iglesia o a sus ministros? ¿Al Régimen y a sus Instituciones? ¿A las personas

que colaboran o han colaborado con el Régimen? Los pasajes censurables, ¿califican el contenido total de la obra?

Visita a la senyora Soler és una novel·la inèdita que Manuel de Pedrolo va escriure a Tàrrrega l'estiu de 1959. L'editorial Aymà la presentà a la censura uns quants anys després, el 3 de maig de 1971, i fou refusada. Si observem la primera pàgina de l'informe, veurem la indicació de «Consulta Voluntaria» al marge superior dret. Aquesta modalitat representava una suposada apertura en el marc del «desarrollismo» de Fraga Iribarne, però, en realitat, només maquillava l'anterior consulta obligatòria. Ens en parla Anna Moreno-Bedmar a «Pedrolo i la censura. Homenatge a Manuel de Pedrolo», un article de 14 de març de 2007:

La llei de Premsa i Impremta del 1966 substituï la censura prèvia i obligatòria per la consulta voluntària o el dipòsit previ o ambdues opcions. El menys problemàtic (en teoria) era la consulta voluntària i l'espera de la notificació oficial d'autorització per fer el dipòsit legal. També es podia portar el llibre directament al dipòsit legal, però existia la possibilitat de patir una ordre de segrest i perdre el tiratge. Les respostes que podia rebre l'editor de la censura després de dur el llibre a la consulta voluntària eren quatre: desaconsellada la publicació, autorització íntegra, petició de supressió de determinats fragments o pàgines senceres i exigència de traducció de l'exemplar en el cas de llibres estrangers o en llengües diferents a la castellana. La censura s'aplicà de manera molt dura en el cas de la literatura en llengua catalana, euskera i gallega.

Visita a la senyora Soler, com l'informe mostra, va rebre una resposta contundent: «[...] es de una inmoralidad de fondo, mucho más que de forma, tan enorme, que consideramos imposible su publicación». Si no resultés tan greu i dolorós, a hores d'ara la lectura de l'informe ens podria produir una certa hilaritat, tot i que el contingut de la novel·la, de forta càrrega sexual, ja augurava *a priori* la sentència. Un fet crida l'atenció: el censor valora positivament la qualitat del text malgrat que atempti directament contra la moral establerta. No és una qüestió aïllada, hi ha altres informes de novel·les pedrolianes que lloen la vàlua de l'autor. Al cap i a la fi, Pedrolo era un nom conegut en el si de la censura: ni les característiques de les obres ni l'enorme quantitat que hi presentava no podien passar desapercebudes. Precisament, el fet de ser un bon escriptor li jugava en contra:

Esta novela de Pedrolo, si por una parte literariamente considerada puede ser estimada como una gran novela, quizá de las mejores salidas de la mano del autor [...]

No hay que decir que la fuerza sugestiva del autor, como buen novelista que es, hace aún más peligrosa a esta novela, que por otro lado, como todas las suyas, también ofrece rasgos acentuados de erotismo en las descripciones que nos presenta de la realización del acto sexual.

MANUEL DE PEDROLO

Visita a la senyora Soler

A Joana, que em va dir que era la seva història
i m'autoritza a fer-ne una novel·la. Després no
li ha agradat del tot, potser perquè jo tampoc
no vaig creure-me-la massa...

1

El malson

—Soc en Conrad Miret. Hi és, la senyora Soler?
La porta es bada.

—Sí, entreu.

És un indret ombrívol, sense obertures i amb una alta i massissa volta de pedres desllustrades que es perd pels racons, on la nit és grisa i boirosa.

—La tercera porta.

Les portes, molt distanciades, són totes iguals, sense pintar i més aviat baixes de llinda. La tercera, al fons d'un passadís que acaba en punxa, és oberta.

—La senyora Soler?

És asseguda al capdavall de la vasta cambra que no han tingut temps d'acabar, darrere una taula rodona i menuda on només hi ha un llibre rectangular de grans proporcions.

—Sí...

—Soc en Conrad Miret.

La dona assenteix.

—Tanqueu, si us plau.

Perquè darrere seu, en girar-se, veu que s'ha reunit tota una munió de gent, gairebé tots amb els trets de la cara esborrats per la grisor. Van retrocedint amb la porta que clou lentament, feixuga com és.

—Veni.

Li indica un indret al seu costat, tot desplaçant-se una mica pel sofà molt reduït.

—Seieu al meu costat.

Ell s'esforça per franquejar aquella distància que els separa, lluitant contra la inèrcia capritxosa de l'aire espès. Però la taula, el sofà i la mateixa senyora Soler l'ajuden, avançant al seu encontre.

—Deveu recordar que us vaig telefonar.

—Sí, sí. Seieu.

Ell dilata els llavis en una menuda rialla tota intencionada, fitant-la amb els ulls maliciosos. Ella s'examina també.

—Oh!

No s'ha posat la faldilla i ara veu que ofereix al visitant l'espectacle de les seves cuixes llargues, de les menudes bragues malva que només li cobreixen un insignificant fragment de ventre.

El rubor li omple les galtes i s'incorpora amb un moviment brusc, però el sospir que li munta del pit rebenta els sostenidors, deixant les sines a la fresca, altes i molsudes. Avança la mà per cobrir-se-les mentre l'home accentua la seva rialleta cobejosa. Repeteix:

—Oh!

I corre cap a un costat de peça, abandonant l'àlbum on hi ha totes les altres. La cambra és plena de calaixos des de terra fins al sostre, i els obre desordenadament, perseguint una faldilla que no troba. L'home és al seu darrere, observant-la amb l'esguard concupiscent, a punt d'allargar la mà...

Regira per entre la roba, on tot són bragues i sostenidors estripats, i l'angoixa creix a mesura que entafora les mans i

obre altres calaixos, calaixos i més calaixos on els dits introdueixen un desordre desesperat.

S'enfila per l'escala per tal d'abastar els més alts, i ell la contempla des de baix amb tot de gestos inequívocs, els ulls fits en les sines desbordades. La vergonya li crema la cara mentre la seva recerca es fa delirant. Impacient, llença les peces per terra, s'oblida de tancar els calaixos, baixa l'escala i corre cap a l'altra banda, el cor petit i, sota el cor, un buit que també palpita...

Els dits se li tanquen sobre un objecte massís i descobreix que és un petit timbal de color vermell, la membrana molt tibada. Se n'apodera gairebé convulsivament, però aleshores una sensació estranya l'obliga a contemplar-se el baix ventre. Sense sorpresa, però cada cop més espantada, descobreix que ara, d'una manera o altra, fins i tot ha perdut les bragues.

Esmaperduda, vermella com una magrana, es desplaça d'un costat a l'altre de la cambra, el timbal sota el braç, les mans inhàbils per protegir tota la seva nuesa. L'home segueix al seu darrere i, en girar-se, veu el bisturí, llarg i afilat, que l'amenaça des de les seves mans.

—Oh!

Corre encara, perseguida per una rialla que es trenca. Sense aturar-se, diu:

—A l'àlbum en trobareu tantes com vulgueu!

Però això encara sembla enardir-lo, perquè ara corre al seu encalç, el bisturí al davant, disposat a clavar-lo en el petit timbal.

Ella llença calaixos i munts de roba al seu darrere, i l'home ho salta tot alegrement, esperonat pels obstacles. Torna a riure, i sembla que sangloti entre el bleixar del seu respir cada vegada més pesat.

La suor li regalima sines avall i se sent el ventre i les cames xops, però ni així no s'atura, sinó que es precipita, amb el cor dolorós, cap al lavabo que ara recorda que hi ha darrere els calaixos.

Sense abandonar el seu timbal, tanca, girant claus i lleves, i després, amb un gran sospir, s'asseu sobre la porcellana, perquè l'angoixa s'ha traduït en una gran pruija d'orinar.

S'hi esforça mentre truquen a la porta, però no és la del lavabo, sinó la de la cambra. Intenta tranquil·litzar el cor desbocat, sempre escarranxada i maldant per reduir la pesadesa del seu ventre.

I aleshores sent la veu, una veu femenina que gairebé identifica, sense aconseguir-ho del tot; parla riallera, però a poc a poc pren tonalitats més greus i sembla suplicar. Ella es prem el pit, obrint la boca, i les sines li omplen les mans com dos cossos forasters i estranyament vius que s'han deixat una carícia darrere la porta.

Però tot seguit se n'oblida, perquè a fora acaben de trencar un plat que deu fer-se cent bocins per terra. Després la noia, que ha cridat molt breument, plora desconsolada mentre una remor de passos es perd cap a l'entrada, mig coberta pel bram de l'home que riu.

I de sobte un silenci, seguit de la seva veu:

—Senyora Soler!

Però no contesta, sinó que es fa menuda sobre el vàter, el timbal contra el ventre i dintre seu aquella urgència insatisfeta d'orinar.

I ell ja no torna a parlar, perquè el cos peta contra la porta. Obre els ulls i mira al seu entorn, buscant per on escapar. L'angoixa gairebé la mareja i sent una onada amarga que li

puja fins a la boca. Frenèticament, les mans se li desplacen pel cos que volen cobrir.

Una de les lleves ja ha cedit i espera fascinada, les cames com dues barres de plom, però, en el precís instant que la porta es rebenta, corre àgilment cap a un costat, on ara descobreix la banyera i, al lluny, tot de gent que neda.

Hi salta, garfint el timbal, s'enfonsa i remunta a la superfície, que l'expulsa de nou profunditats endins. L'aigua li omple els narius i la boca, però ella malda per nedar amb un sol braç i les cames, cercant un indret on amagar el timbal.

S'enfonsa encara i el cor gairebé se li atura mentre grans masses d'aigua la penetren de per tot. Un moment s'hi abandona, exhausta, i aleshores una mà li arrapa els cabells i l'estira amb un impuls poderós.

Respira un glop d'aire que li talla els pulmons mentre algú neda dolçament per ella, arrossegant-la sense esforç aigua enllà, cap a la platja assolellada i solitària.

Després, sobre la sorra, l'home li somriu amical, sense tocar-la. Ella té un moviment de recul, però aleshores s'adona que duu el vestit de bany. Ell s'inclina i diu:

—Esteu tota xopa.

L'ajuda a incorporar-se i avancen cap a la caseta de bany. Hi ha tot de tovalloles grans i l'home, impersonalment, comença a eixugar-la amb tot de gestos reduïts per la manca d'espai.

Però algú truca a la porta i després el guardià els examina amb un ull imparcial.

—He de prendre nota dels vostres noms.

—Soc en Conrad Miret.

L'uniformat ho apunta.

—I vós?

—La senyora Soler.

L'altre li somriu.

—No heu perdut el timbal?

Ella s'espanta, però l'home l'assenyala:

—Encara és sencer.

El guardià assenteix; després explica:

—Tenim altres cambres millors. Us hi acompanyaré.

El segueixen per tot de passadissos deserts, ella arrapada al seu timbal, i el guardià va obrint cambres, totes ocupades. Explica:

—És el temps...

Finalment diu:

—Aquí.

I ella i l'home penetren en el dormitori, però l'altre els atura.

—Els vestits, de primer.

Ella sent l'angoixa que retorna, però obeeix i, tota nua, corre cap al fons de l'habitació. Quan es gira, a tocar del llit, la porta ja és tancada, i l'home avança al seu encontre, de nou proveït de l'afilat bisturí.

—No, no!

Amb les mans protegeix aferissadament el timbal. L'home explica:

—Només serà un moment.

I segueix avançant. Ella es plega, tota cargolada sobre el timbal, i el cor li corre fins la boca. Té les mans xopes d'un líquid viscos i salat, i el cap li roda. S'esforça per recobrar-se, però una angúnia repulsiva i dolça li munta per dins fins que tanca els ulls. L'home és a tocar.

—No, no!

Però ell allarga les mans cap al timbal i, aculada, ella salta sobre el llit, on la subjecta.

—Gairebé no us faré mal...

Rebutja la mà, però és massa poderosa, i el bisturí s'apropa perillosament al timbal.

—No, no!

Ell la venç lentament, i ella es gira i regira com una fera engabiada. Però el bisturí ja li frega la membrana...

—Ai, no!...

—Jordina, Jordina!

La mà li subjecta l'espalla mentre el seu cos s'esfondra i després munta de nou cap a una superfície invisible.

—Jordina!

Segueixen sacsejant-la.

—Soc jo, desperta't!

És la veu de la Maria Alba, i s'hi arrapa per tal de desfer-se d'una impressió opaca que a poc a poc cedeix per deixar-la rendida sobre el llit estret, on és sola, tota suada, només la germana inclinada al seu damunt.

—Jordina!

—Sí...

—Somniaves?

Deu haver saltat del llit a les fosques, perquè ara que obre els ulls s'adona que tampoc no pot distingir-la.

—Es veu que sí. He cridat?

—I tant! Per això m'has despertat.

—Em sap greu...

El cor se li aquieta i mou les cames xopes, evitant el contacte amb el seu propi cos.

—Deu haver estat un malson...

—Sí...

La mà es retira de l'espatlla, però encara la sent inclina-
da al seu damunt, sol·lícita. Diu:

—Torna al llit, ara. Ja estic bé.

—Però què et passava? Semblava que et matessin.

—Res... Ja no ho recordo.

Es toca el ventre adolorit.

—Quina hora és?

—No ho sé. Tard, ja.

Sent la mà que busca per la tauleta de nit, i després el
llum s'encén per apagar-se tot seguit.

—Les sis.

—Torna-te'n al llit.

—Ara.

Segueix fregant-se el ventre.

—Encara podem dormir un parell d'hores.

—Si no tornes a cridar...

—No.

Sent els peus que s'allunyen cap a l'altre llit, i després el
somier que protesta blanament.

—Bona nit, doncs.

—Bona nit, Maria Alba.

Amb els dits explora el llit, com per assegurar-se que ve-
rament no hi ha ningú més. Després es queda molt quieta,
lluitant contra el malestar, però la pruija és massa insistent
i es veu obligada a aixecar-se. La germana pregunta:

—Que t'aixeques?

Amb els peus busca les sabatilles.

—Sí, he d'orinar.

Sempre a les fosques, surt del dormitori i avança cap al

vàter pel passadís gelat, tota ella encongida dins la pròpia carn entresuada. S'asseu sense encendre el llum, la camisa arregussada arran de ventre. Tota escarranxada, recolza els braços sobre les cuixes i es masega el rostre amb les mans. Els ulls se li tanquen, fatigats, mentre en veu alta exclama:

—Déu meu!

La pruïja rebenta, deslliurant-la, però després es queda encara asseguda, insensible a la frescor de l'ambient, les cuixes caldejades per la massa de vapor que puja de sota seu.

L'home diu:

—Soc...

Però amb un esforç aconsegueix d'anul·lar els mots i la imatge, i aleshores s'aixeca, la boca seca i pastosa, avança cap a la porta del costat, on hi ha el bany, encén el llum i, sense mirar-se a l'espill, s'inclina sobre el lavabo. Es renta les mans i, sobre el palmell, beu.

Mentre s'eixuga es troba amb la seva imatge, el rostre encara endormiscat, els cabells en desordre, però ella abaixa l'esguard cap a les menudes sines que a penes trenquen la caiguda aplomada de la camisa de nit. Sense abandonar la tovallola, encreua els braços i sospira. Un instant després es gira, però tot seguit retrocedeix, com espantada, apaga el llum tot llençant la tovallola i, pel passadís fosc, torna altre cop a la cambra. La Maria Alba encara no ha tingut temps d'adormir-se.

—Fa fred, oi?

—Sí, una mica.

Es deixa caure sobre el llit.

—Més val que dormim.

—Sí.

Però ella lluita contra el propi abaltiment, es mou cap a l'altra banda del llit, on els llençols són més freds i la mosseguen. S'arranja el coixí, acaba per treure-se'l de sota la testa i després es tomba bocaterrosa, el cor tot alterat. Tanca els ulls, mou les cames i les replega sota seu amb un moviment lent i ja endormiscat.

—Soc...

Sacseja la testa, canvia encara de postura, ara de sobines, les mans sobre l'estómac, on pesen massa. Les desplaça cap al baix ventre, on s'aturen com inertes fins que, en moure's de nou per posar-se de costat, una d'elles rellisca...

—Soc en Conrad Miret. Hi és, la senyora Soler?

La porta es bada.

—Sí, entreu.

Una gran volta, alta i sòlida, trenca amb les seves pedres, que el temps s'ha menjat, la grisa monotonia d'una sala imensa que es perd pels racons boirosos i tancats.

—La tercera porta.

Totes les portes són iguals, de fusta sense pintar i baixes de llinda, separades per llargues distàncies. La tercera, al capdavall de tot, on el passadís acaba en punxa, és oberta.

—La senyora Soler?

És asseguda al fons de la cambra, tot just embastada i de bones proporcions, a tocar de la taula minsa i rodona sobre la qual només es veu un llibre gran i rectangular.

—Sí...

—Soc en Conrad Miret.

La dona assenteix.

—Tanqueu, si us plau.

Empeny enfora tots els rostres curiosos, però difuminats, que s'havien reunit al seu darrere, arrossegant la cansada porta amb tot el pes del seu cos.

En girar-se de nou, la dona li indica un indret al seu costat, sobre el sofà de reduïdes proporcions.

Amb esforç, travessa la distància que els separa, perquè l'atmosfera és feixuga i hostil, però després la mateixa cambra sembla desplaçar-se i la senyora Soler diu:

—Seieu.

—Recordareu que us vaig telefonar...

Però somriu, i tots dos contemplen les brunes cuixes i les breus bragues que tot just cobreixen el ventre llis de la dona.

Ella es belluga, mentre el rostre envermelleix.

—Oh!

El sobtat moviment li ha trencat els sostenidors, reben-tats per la pressió d'unes sines amples i orgulloses que ella mira de cobrir-se amb la mà.

—No em mireu!

Però ell la sotja amb el rostre emporprat, fins que ella salta i es precipita per cercar una faldilla. Tots els calaixos són desordenats, i furga entre peces de tota mena, l'home plantat al seu darrere, devorant-la amb l'esguard insistent.

Corre de calaix en calaix, llençant el contingut per terra, i sent una angúnia xopa de suor que li esclata arran de pit, on el seu cor es desboca. Salta d'una banda a l'altra, sentint la seva nuesa com un insult, però ell no es perd detall, es desplaça també cercant l'indret més propici per examinar-la, la mà a punt...

Els dits se li fan lents i li costa de badar els calaixos, de regirar entre les peces acumulades, entre muntanyes de bragues i de sostenidors reben-tats que barregen colors com una

bandera. Murmura:

—On, on?...

I darrere seu, al seu costat, sempre en un indret diferent, la rialleta de l'home, cada vegada més tèrbola, més propera. S'esforça, tota ella inclinada, la carn viscosa i humida, tota ruboritzada, i aleshores, al fons de tot, troba un menut timbal vermell, i se n'apodera.

La mà gairebé l'abasta, i corre, ara sense saber on refugiar-se, donant voltes al sofà i a la tauleta. Assenyala l'àlbum:

—Aquí les trobareu totes!

Però l'home no s'atura:

—Sou vós, qui vull...

La veu és ronca, i ella corre amb els membres trencats per la fatiga, abandona el reducte del sofà, salta cap al fons de la cambra, trepitja calaixos i bragues, i el timbal gairebé se li escapa de les mans perquè descobreix que ara va tota nua.

L'home se li planta al davant, un afilat bisturí a la mà, però ella retrocedeix, corre cap a l'altre extrem, on obre una porta en el moment que algú truca. Es tanca, panteixant, i es troba a la cambra de bany. S'asseu sobre la porcellana immaculada amb una pruija urgent d'orinar.

Però a fora parlen, una veu femenina que li sembla reconèixer sense seguretat, i els mots es transformen en rialles que cessen abruptament. Aleshores la veu es fa humil, com una pregària, però l'home encara riu i ella crida mentre per terra ressona un gran terrabastall, perquè de sobte s'ha trencat un plat.

Tota suada, malda per orinar, mentre la noia plora i, amb passos precipitats, s'allunya cap a la porta. Ella oprimeix contra seu el timbalet, i amb l'altra mà s'acaricia el ventre adolorit.

Gairebé crida quan sent el cos que salta contra la porta i la lleva que cedeix. La pruïja augmenta, però ella abandona el vàter i retrocedeix cap a un racó, on es dreça la banyera.

La porta es bada i l'home crida, triomfant:

—Senyora Soler!

Però ella es mig gira, els braços aixecats, i l'aigua se l'enduïu, arrabassant-li gairebé el timbal. Per entre cossos estranys davalla cap a profunditats espesses, i mou els membres amb impaciència, lluitant per assolir una superfície de sol.

Un nus d'aigua dintre seu li rebenta els pulmons i tanca els ulls, però algú la solleva, i aleshores segueix una mà arapada als seus cabells, darrere la qual remunta a poc a poc cap a l'aire que li acaricia el rostre.

Avança sense esforç, guiada per uns braços robustos, i les cames recobren la mobilitat a mesura que la platja s'apropa.

Surt del mar regalimant, l'home al seu costat, amical, i tots dos es deixen caure sobre la sorra. Però després ell diu:

—Aneu tota xopa.

S'examina el vestit de bany, cenyit però protector, i es deixa menar cap a la menuda caseta on hi ha tot de tovalloles que l'home comença a usar, eixugant-la amb moviments indiferents. Diu:

—És molt petita...

Però la porta s'obre i un home uniformat els somriu d'una manera maquinal.

—Em cal prendre els vostres noms.

—Soc en Conrad Miret.

I ella:

—Jo la senyora Soler.

El guardià s'inclina.

—Suposo que no heu perdut el timbal...

Ella el busca, i l'home somriu:

—El té ben sencer!

L'altre prem un timbre...

D'esma, allarga la mà cap al despertador, però en aquell moment la remor cessa. Amb un esforç, obre els ulls plens d'imatges estranyes per trobar-se amb l'espectacle acostumat de la Maria Alba asseguda al costat del seu llit, inclinada cap a terra, on busca alguna cosa. Les mitges.

Quan s'incorpora diu:

—Jordina!

—Ja estic desperta.

—No has tornat a somniar?

Es refrega un llavi contra l'altre.

—No...

Segueix els seus moviments despreocupats, però després tanca de nou els ulls. La noia diu:

—És que no penses aixecar-te?

—Sí, ara.

L'altra somriu.

—S'hi està bé, oi?

Assenteix mudament i s'incorpora en el precís instant que ella es treu la camisa per sobre el cap. Li pregunta:

—Per què et poses sempre les mitges, primer?

La Maria Alba s'arronsa d'espatlles, i després les sines se li projecten endavant, agressives.

—No ho sé. És un costum. És que té alguna importància?

—No, cap.

S'asseu, els peus a terra, i allarga les mans cap a la cadira on té la roba, però aleshores es queda amb les bragues entre els dits. Mentre la germana enfila les seves, murmura:

—Etic cansada...

—És clar, si dorms així...

Afirma amb la testa, mirant-la.

—M'estranya que mai no recordis aquests somnis...

—No.

—Jo sempre recordo les coses que somnio. Avui mateix...

Riu i s'inclina cap a la cadira, per agafar els sostenidors. Però, sense posar-se'ls, es toca les sines amb la mà. Ella espera, i després exclama:

—Maria Alba!

L'altra sembla sobresaltar-se.

—Què?

Però l'ha compresa.

—De vegades em tiben tant, que em fan mal.

Somriu vagament, per a ella mateixa.

—No et passa, a tu?

—No.

La Maria Alba torna a riure, tot vestint-se.

—Un dia ho vaig dir a en Ramon, i ell...

—Li ho vas dir?

La mira amb reprovació, però la noia no s'immuta i, des preocupada, pregunta:

—Per què no?

—No està bé. No n'ha de fer res.

—No? És l'única persona que n'ha de fer, em sembla!

—Però no encara. No sou casats.

—I què?

Enfila la bata d'estar per casa.

—Ets massa antiquada... No vols saber què em va dir?

—També m'ho diràs igualment...

La Maria Alba torna a riure mentre es mou cap a la porta.

—Més et tibaràn quan et faci un fill! Què et sembla?

—I així passeu el temps, parlant de...

—Tots els promesos ho fan.

—Bé hi ha d'haver altres temes de conversa, però...

—Oh, sí, no et pensis!

Però ja ha obert la porta que torna a ajustar al seu darrere. La Jordina acota el cap i contempla la peça que té a la mà; després s'aixeca i comença a vestir-se, molt lenta, com sense ganes. S'asseu per posar-se les sabatilles mentre una veu d'home diu:

—Soc...

No és ningú, perquè el foragita i acaba de calçar-se. Tot seguit s'atansa a l'armari, d'on despenja la faldilla negra i el jersei vermell; deixa les dues peces sobre el llit i aleshores abandona la cambra.

—Bon dia, mare.

Ella li somriu.

—Bon dia, ja teniu l'esmorzar a punt.

Avança cap a la cambra de bany mentre la Maria Alba, que s'havia tancat al vàter, engega l'aigua. Davant l'espill es contempla el rostre, una mica pàl·lid, i després es renta amb els ulls closos. A les palpentes agafa la tovallola i comença a eixugar-se mentre la Maria Alba demana:

—Deixa'm passar...

Després exclama:

—Que freda que és!

—Com cada dia.

L'una darrere l'altra es pentinen en silenci i la Jordina, sense maquillar-se, torna la primera al dormitori. Es treu la bata i enfila llestament els sostenidors, gairebé evitant de contemplar la seva nuesa. Quan s'asseu, ja vestida, i agafa les mitges, es queda mirant al seu davant vers

un indret imprecís de la catifa; s'inclina, una mà sobre el front...

—Soc en Conrad Miret. Hi és, la senyora Soler?

La porta es bada.

—Sí, entreu.

L'habitació, ombrívola, es clou al seu entorn, sense finestres, sostinguda per una gran volta de pedra grisa que s'allarga fins als extrems.

—La tercera porta.

Amplis panys de paret les separen, portes nues i baixes, afilerades per un passadís estret i punxegut al final del qual s'atura.

—La senyora Soler?

La distingeix en el racó més llunyà de la cambra en plena construcció, asseguda al sofà que hi ha darrere la tauleta rodona i polida, la superfície de la qual només trenca la voluminosa massa d'un llibre rectangular.

—La mateixa.

—Soc en Conrad Miret.

Ella assenteix.

—Tanqueu, si us plau.

Tot de rostres abocats cap a la cambra retrocedeixen lentament, foragitats pel moviment de la porta que clou a poc a poc.

—És pesada...

Però ella diu:

—Veniu.

I es desplaça pel sofà escàs, mentre li assenyala un indret al seu costat.

—Seieu aquí.

Es mou en la grisor, fendint amb esforç gairebé dolorós la resistència somorta de l'aire. Després, de sobte, es troba al seu davant.

Repeteix el gest, invitant-lo a ocupar el sofà, però ell li somriu, tot fent-li l'ullet, i examina el cos exposat, perquè la senyora Soler només duu sostenidors i bragues.

Ella segueix el seu esguard, violentament ruboritzada, i plega les cames sobre el ventre, tota inclinada endavant; però alguna cosa peta i unes sines impacients i generoses s'obren pas des de la presó dels sostenidors. Es queixa:

—Oh!

I es blega més sobre ella mateixa, totes dues mans sobre el pit. Ell riu encara, assenyalant-la, però no és fins que dona un pas que ella salta del sofà i s'escapoleix cap a l'altre extrem de la cambra.

—Déu meu!

Sorollosament, les galtes com una brasa, obre un calaix, per on regira amb uns dits que l'angoixa fa inhàbils; l'abandona per regirar el del costat, on tampoc no hi ha cap faldilla, sinó una muntanya desordenada de sostenidors i bragues, tot esquinçat. L'home bleixa prop seu i, quan es tomba, pot veure els seus ulls plens de sang. Amb un sanglot se subjecta les sines, remena els calaixos amb l'altra mà...

—Jordina!

Obre els ulls fatigats i, inexpressiva, contempla la germana aturada arran de porta.

—És que t'havies tornat a adormir?

S'empassa la saliva, tot desviant l'esguard.